INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

FM2026/185
Nivi Heilmann Efraimsen
3. juni 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at iværksætte en målrettet indsats for elever i ældstetrin med fokus på trivsel, forebyggelse af misbrug og styrket livsmestring i form af en Handlingsplan. Handlingsplanen skal fremlægges senest EM2026.

Medlem af Inatsisartut Jens NapãtôK', Naleraq

Ordførindlæg

Inuit Ataqatigiit vil indledningsvis kvittere for det fremsatte forslag. Det berører et område, som er helt afgørende for vores samfund – nemlig hvordan vi sikrer vores børn og unge en tryg opvækst og en god fremtid.

For Inuit Ataqatigiit er det helt grundlæggende, at alle børn og unge i Grønland skal have mulighed for at vokse op i trygge rammer, med stærke relationer og tro på egne evner. Det er ikke blot et politisk mål – det er et værdimæssigt fundament.

Overgangen fra barn til ung og videre til voksenlivet er en af de mest afgørende perioder i et menneskes liv. Det er her identitet formes, valg træffes, og retningen for fremtiden begynder at tage form. Men det er også en periode, hvor mange unge oplever usikkerhed, pres og manglende tilhørsforhold. Derfor er det afgørende, at vi som samfund tager ansvar – ikke først når problemerne opstår, men tidligt og forebyggende.

For Inuit Ataqatigiit starter en stærk indsats ikke i 8. eller 9. klasse – den starter allerede fra barnets første leveår. Vi ved, at de første 1000 dage i et barns liv har afgørende betydning for dets udvikling, trivsel og senere livsmestring. Hvis vi ønsker robuste unge, der kan træffe gode valg, må vi sikre, at fundamentet er stærkt fra begyndelsen. Det betyder trygge opvækstvilkår, stabile familier, omsorg og nærvær samt tidlig støtte, hvor der er behov. Det er her, vi som samfund for alvor kan gøre en forskel.

Inuit Ataqatigiit ser familien som det vigtigste fundament i et barns liv. Ingen politisk strategi kan erstatte den tryghed, der skabes i et hjem, hvor voksne tager ansvar, sætter rammer og viser omsorg. Derfor lægger vi vægt på forældreansvar og forældreinvolvering, støtte til familier i udsatte situationer og styrkelse af fællesskaber

omkring familien. Det er vigtigt at fremhæve erfaringer, som virker i praksis. For eksempel viser arbejdet med forældreaftaler i Qeqqata Kommunia, at når forældre går sammen og tager fælles ansvar, skaber det bedre trivsel og tryggere rammer for børnene. Ligeledes er forældre- og bydeaftaler samt familierådslagning vigtige redskaber, fordi de bygger på det, vi i Grønland er stærke i: fællesskab, ansvar og relationer.

Folkeskolen er en helt central arena i børn og unges liv. Her mødes de, udvikler sig og formes som mennesker. Det er vigtigt at anerkende, at arbejdet med trivsel og livsmestring allerede er en del af folkeskolens grundlag, blandt andet gennem faget personlig udvikling. Men Inuit Ataqatigiit vil være tydelige: folkeskolen kan ikke og skal ikke løfte alle opgaver alene. Skolen har allerede mange opgaver, og hvis vi lægger for meget ansvar der, risikerer vi at svække kvaliteten og presse både elever og lærere yderligere. Derfor skal vi sikre, at indsatsen bæres bredt.

Hvis vi skal lykkes, kræver det et forpligtende samarbejde, hvor alle tager ansvar. Børn og unge skal høres og inddrages. Forældrene har hovedansvaret. Lærerne og IMAK har den daglige indsigt i børnenes virkelighed. Kommunerne har ansvaret for den konkrete indsats, og myndighederne skal skabe de nødvendige rammer. For Inuit Ataqatigiit er det afgørende, at børneinddragelse ikke blot bliver et ord, men en reel praksis. Vi skal lytte til de unge og tage deres erfaringer alvorligt.

Vi taler ofte om at forebygge problemer, og det er vigtigt. Men for Inuit Ataqatigiit handler det også om at styrke de unges robusthed. Det handler om tro på egne evner, evnen til at håndtere modgang, stærke sociale relationer og klare værdier. Robusthed skabes ikke gennem enkeltstående indsatser, men gennem trygge relationer og meningsfulde fællesskaber over tid.

Dette forslag står ikke alene. Det hænger tæt sammen med arbejdet med trivsel i folkeskolen, indsatsen for bedre vilkår for familier og arbejdet med mental sundhed i hele befolkningen. Det samme gælder eksisterende indsatser som Inuuneritta III, QAMANI, PAARISA, Inulerivik, familiecentre og Tusaannga. For Inuit Ataqatigiit er det afgørende, at vi ikke fragmenterer indsatsen, men i stedet sikrer bedre koordinering, klarere retning og større effekt.

Derfor er det også rigtigt at tage udgangspunkt i viden. Hvad virker allerede? Hvor er hullerne? Hvor skal vi styrke indsatsen? Det er afgørende, at vi ikke blot handler, men handler klogt.

Afslutningsvis vil Inuit Ataqatigiit understrege, at vi ikke kun taler om politik. Vi taler om vores børn, om deres fremtid og om det samfund, vi ønsker at give videre. Et samfund med stærke familier, trygge børn og unge mennesker med håb og retning i livet.

Fra Inuit Ataqatigiit vil vi understrege, at vi er klar til at samarbejde bredt om denne vigtige indsats. Vi tilslutter os Naalakkersuisuts ændringsforslag og indstiller sagen til videre behandling i udvalget.